

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

1 ביוני 2020

1310

ט' בסיוון התש"ף

עמוד

הצעת חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (תיקון מס' 5),
התש"ף-2020 164

הצעת חוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (תיקון מס' 5), התש"ף-2020

1. תיקון סעיף 23
 בחוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א-2011, בסעיף 23, במקום הסיפה החל במילים "בתוקפו עד יום" יבוא "בתוקפו עד יום כ"ז בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021)".

ד ב ר י ה ס ב ר

ויפעלו כפילוול לתקופה של שנתיים. מכיוון שכך, חוקק החוק בתחילה כהוראת שעה, לתקופה של כשנתיים עד יום כ"ד באב התשע"ג (31 ביולי 2013). בהמשך הוארך תוקף החוק לשנתיים נוספות עד יום ט"ו באב התשע"ה (31 ביולי 2015). לאחר מכן הוארך עד יום ב' באדר התשע"ז (28 בפברואר 2017), ובהמשך עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019).

עם התפורות הכנסת ה'22 ובהתאם להוראת סעיף 38 לחוק יסוד: הכנסת, הוארך תוקף החוק עד יום כ"ד בסיוון התש"ף (16 ביוני 2020).

בשנות הפעלת מערכי האכיפה העירוניים ובהתאם לתקציב שהוקצה לנושא, עד כה הוכללו בתוספת הראשונה לחוק שבעים ואחת רשויות מקומיות. במרביתן פועלים מערכי אכיפה עירוניים, בחלקן מערכי האכיפה העירוניים נמצאים בשלבי הקמה והיערכות שונים ובאחת מהן טרם החלה הקמת מערך האכיפה העירוני. נוסף על כך, פועלים מערכי אכיפה עירוניים בכמה רשויות מקומיות באזור יהודה והשומרון.

נתונים שהצטברו במשרד לביטחון הפנים מעידים כי פעילות מערכי האכיפה העירוניים במתכונתם הנוכחית היא יעילה ואפקטיבית. נוסף על כך קיימת שביעות רצון רבה בקרב ראשי הרשויות המקומיות מפעילות מערכים אלה, לרבות מתחומי הפעילות, מהידוק שיתוף הפעולה בין הרשויות המקומיות לבין משרת ישראל ומדחיומה לפעילויות משותפות שלהן בתחומי האכיפה השונים. מרביתם מדגישים את חשיבות הפרויקט ומציינים את התרומה המשמעותית של מערכי האכיפה העירוניים לשיפור איכות החיים ותחושת הביטחון של התושבים ברשויות המקומיות שבהן פועלים המערכים.

בהקשר זה יש לציין כי תכנית מערכי אכיפה עירוניים משולבים היא תכנית שפועלת למימוש אסטרטגיית שיטור ממוקד בעיות (Problem Oriented Policing). במהלך שני העשורים האחרונים אסטרטגיה זו הולכת וצוברת תאוצה ברחבי העולם ובפרט במדינות ה-OECD, כגון: הולנד, צרפת, אנגליה, איטליה, קנדה ועוד, כך שהיא הפכה לכלי בסיסי בתכניות שיטור בעולם.

כללי החוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א-2011 (להלן – החוק או הוראת השעה), נחקק כחלק ממהלך המשלים את החלטת ועדת השרים למאבק באלימות מיום כ"ו בסיוון התשע"ע (8 ביוני 2010). אשר קיבלה ביום י"ב בתמוז התשע"ע (24 ביוני 2010), תוקף של החלטת ממשלה שמספרה 1848 (להלן – החלטת הממשלה מס' 1848) וכותרתה "מתכונת להפעלת שיטור עירוני בישראל – רפורמה בתחום הביטחון האישי". במסגרת החלטת זו הוחלט, בין השאר, על הקמתו של מערך אכיפה עירוני משולב ברשויות מקומיות הכולל כוח שיטור ייעודי ויחידת פיקוח עירונית ייעודית, אשר ירתיע, ימנע ויאכוף בתחום עבירות איכות החיים, האלימות וההתנהגות האנטי-חברתית (להלן – מערך אכיפה עירוני). זאת, במטרה לאפשר רפורמה מהותית ויסודית, שתגביר במידה ניכרת את הביטחון האישי ואת תחושת הביטחון של אזרחי המדינה ותושביה, כדרך מרכזית וכמנוף לשיפור איכות החיים במדינת ישראל.

במסגרת יישום החלטת הממשלה מס' 1848 ובמטרה ליעול את יכולת הפיקוח והאכיפה של הרשויות המקומיות בעבירות שבתחום אחריותן ולאפשר להן לסייע למשטרת ישראל בפעולות למניעת אלימות בשטח, נחקק החוק. בחוק הוקנו לפקחי הרשויות המקומיות אשר עומדים בתנאים הקבועים בחוק ואשר הוסמכו לפי הוראותיו, סמכויות מסוימות לשם פיקוח על ביצוע חוקי עזר. כמו כן, לפקחי הרשויות המקומיות אשר הוסמכו ל"פקחים מסייעים" בהתאם להוראות החוק, הוקנו סמכויות נוספות שהם רשאים להפעיל לשם סיוע למשטרת ישראל בפעולות למניעת אלימות, בתנאים ובסייגים המפורטים בחוק.

בהתאם לתפיסת ההפעלה של מערכי האכיפה העירוניים כפי שגובשה במשרד לביטחון הפנים ובמשטרת ישראל, מתמקדים מערכי האכיפה העירוניים באכיפת סל עבירות מוגדר, בתחומי איכות החיים ומניעת אלימות.

בשל חדשנות מערכי האכיפה העירוניים באותה העת וכדי לבחון את האפקטיביות שבהקמתם ואת מידת יעילותם בהגת המטרות שהוגדרו ופורטו לעיל, הוחלט במסגרת החלטת ממשלה מס' 1848, כי המערכים יוקמו

¹ ס"ח התשע"א, עמ' 1057; התשע"ח, עמ' 253.

דברי הסבר

במשך השנים ועל ירידה בדיווח (גם למשטרה וגם למוקד העירוני) בשיעור עבירות איכות חיים ביישובים "ותיקים" בתכנית אשר נבדקו במחקר.

עקב הערות שהתקבלו לתזכיר החוק מגורמים שונים ועקב מועד פקיעת תוקפה של הוראת השעה, אשר יחול כאמור, ביום כ"ד בסיוון התש"ף (16 ביוני 2020), ובשים לב לכך שהכנסת ה-23 והממשלה ה-35 החלו את כהונתן בשבועות האחרונים, וכדי לאפשר דיון מקיף ומעמיק בתכנית ובהצעה להפוך את הוראת השעה להוראת קבע, מוצע להאריך את תוקפה של הוראת השעה לתקופה נוספת, עד יום כ"ז בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021), ובמהלכה יוצגו ויידונו הדברים.

סעיף 1 החוק נחקק בתחילה כהוראת שעה שתוקפה עד יום כ"ד באב התשע"ג (31 ביולי 2013).

בחוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (תיקון), התשע"ג–2013 (ס"ח התשע"ג, עמ' 113), הוארך תוקף הוראת השעה עד יום ט"ו באב התשע"ה (31 ביולי 2015); בחוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (תיקון מס' 2), התשע"ה–2015 (ס"ח התשע"ה, עמ' 200), הוארך תוקף הוראת השעה פעם נוספת עד יום ב' באדר התשע"ז (28 בפברואר 2017); ובחוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (תיקון מס' 3), התשע"ז–2017 (ס"ח התשע"ז, עמ' 430), הוארך תוקף הוראת השעה פעם נוספת עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019).

עקב פיזור הכנסת ה-22 הוארך תוקף הוראת השעה מכוח סעיף 38 לחוק יסוד: הכנסת, עד יום כ"ד בסיוון התש"ף (16 ביוני 2020).

בשל האמור לעיל, מוצע להאריך את תוקפה של הוראת השעה עד יום כ"ז בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021).

בשל האמור, בשנים 2015 ו-2017 פורסמו הצעות חוק מטעם הממשלה אשר ביקשו להפוך את הוראת השעה בנושא להוראת קבע – הצעת חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (תיקון מס' 2 והוראת שעה), התשע"ה–2015, והצעת חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (תיקון מס' 3), התשע"ז–2017. ואולם במהלך הדיונים שהתקיימו בהצעת החוק בוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, החליטה הכנסת שלא לעגן את ההוראה קבועה אלא להאריך את תוקפה של הוראת השעה, כאמור, עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019).

בחודש נובמבר 2019 פרסם המשרד לביטחון הפנים תזכיר חוק להארכת תוקף הוראת השעה לתקופה נוספת. זאת, בין השאר, מכיוון שתוקף הוראת השעה עמד לפוג ובשים לב לכך שבאותה העת כיהנה הכנסת ה-22 לאחר הבחירות שהתקיימו בחודש ספטמבר 2019, ואולם טרם כוננה ממשלה חדשה. בהמשך לכך בדצמבר 2019 הוחלט על פיזור הכנסת ה-22, ותוקף הוראת השעה הוארך מכוח סעיף 38 לחוק יסוד: הכנסת, עד יום כ"ד בסיוון התש"ף (16 ביוני 2020), ותזכיר החוק לא קודם.

ביום י"ח באייר התש"ף (12 במאי 2020) פרסם המשרד לביטחון הפנים תזכיר חוק להפיכת הוראת השעה להוראת קבע ולביצוע תיקונים נוספים בחוק, וזאת מאחר שמטרות חקיקת החוק, ובהן המאבק באלימות, בעבריינות ובעבירות הפוגעות באיכות החיים של תושבי הרשויות המקומיות, בעינן עומדות. כמו כן נסמך התזכיר גם על העניינים שלהלן: פרק הזמן הממושך שבו מופעלת התכנית והניסיון שהצטבר בהפעלתה; שביעות הרצון מפעילות מערכי האכיפה העירוניים כמפורט לעיל והביקוש הגבוה להקמת מערכי אכיפה עירוניים מצד ראשי רשויות מקומיות; ממצאי סקרים שנערכו בנוגע לפעילות מערכי אכיפה העירוניים המעידים, בין השאר, על עלייה קבועה בתחושת הביטחון של התושבים ביישובים שבהם קיים מערך אכיפה עירוני

